

Nazwa kwalifikacji: **Świadczenie usług opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej**  
 Oznaczenie kwalifikacji: **Z.04**  
 Wersja arkusza: **X**

**Z.04-X-18.01**Czas trwania egzaminu: **60 minut**

**EGZAMIN POTWIERDZAJĄCY KWALIFIKACJE W ZAWODZIE**  
**Rok 2018**  
**CZEŚĆ PISEMNA**

**Instrukcja dla zdającego**

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 9 stron. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego.
2. Do arkusza dołączona jest KARTA ODPOWIEDZI, na której w oznaczonych miejscach:
  - wpisz oznaczenie kwalifikacji,
  - zamaluj kratkę z oznaczeniem wersji arkusza,
  - wpisz swój numer PESEL\*,
  - wpisz swoją datę urodzenia,
  - przyklej naklejkę ze swoim numerem PESEL.
3. Arkusz egzaminacyjny zawiera test składający się z 40 zadań.
4. Za każde poprawnie rozwiązane zadanie możesz uzyskać 1 punkt.
5. Aby zdać część pisemną egzaminu musisz uzyskać co najmniej 20 punktów.
6. Czytaj uważnie wszystkie zadania.
7. Rozwiązania zaznaczaj na KARCIE ODPOWIEDZI długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem.
8. Do każdego zadania podane są cztery możliwe odpowiedzi: A, B, C, D. Odpowiada im następujący układ krerek w KARCIE ODPOWIEDZI:

A	B	C	D
---	---	---	---

9. Tylko jedna odpowiedź jest poprawna.
10. Wybierz właściwą odpowiedź i zamaluj kratkę z odpowiadającą jej literą – np., gdy wybrałeś odpowiedź „A”:

■	B	C	D
---	---	---	---

11. Staraj się wyraźnie zaznaczać odpowiedzi. Jeżeli się pomylisz i błędnie zaznaczysz odpowiedź, otocz ją kółkiem i zaznacz odpowiedź, którą uważasz za poprawną, np.

○■	B	C	■
----	---	---	---

12. Po rozwiązaniu testu sprawdź, czy zaznaczyłeś wszystkie odpowiedzi na KARCIE ODPOWIEDZI i wprowadziłeś wszystkie dane, o których mowa w punkcie 2 tej instrukcji.

**Pamiętaj, że oddajesz przewodniczącemu zespołu nadzorującego tylko KARTĘ ODPOWIEDZI.**

***Powodzenia!***

\* w przypadku braku numeru PESEL – seria i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość

**Zadanie 1.**

U osób w wieku podeszłym, w wyniku nadmiernej aktywności osteoklastów (komórek rozkładających kość) i zbyt małej aktywności osteoblastów (komórek budujących kość) dochodzi do

- A. utraty masy mięśniowej.
- B. zmniejszenia masy kostnej.
- C. zniszczenia chrząstki stawowej.
- D. usztywnienia krążków międzykręgowych.

**Zadanie 2.****Wybrane pozycje oceny pacjenta według skali Barthel**

L.p.	Czynność	Liczba punktów w skali Barthel
1.	Spożywanie posiłków	5 pkt.
2.	Ubieranie / rozbieranie się	5 pkt.
3.	Poruszanie się po płaskim podłożu	15 pkt.
4.	Kontrolowanie zwieraczy	10 pkt.
5.	Korzystanie z WC	10 pkt.

Na podstawie oceny w wybranych zakresach według skali Barthel, można stwierdzić, że pacjent

- A. nie jest zdolny do swobodnego poruszania się, nie kontroluje zwieraczy.
- B. jest zależny podczas korzystania z WC, musi poruszać się na wózku inwalidzkim.
- C. nie może samodzielnie pokroić mięsa i częściowo wymaga pomocy w ubieraniu/rozbieraniu się.
- D. nie spożywa samodzielnie posiłków, jest całkowicie zależny w zakresie ubierania/rozbierania się.

**Zadanie 3.**

W celu rozpoznania bieżących potrzeb pacjenta opiekun medyczny powinien przede wszystkim przeprowadzić

- A. wywiad z lekarzem prowadzącym.
- B. pomiary parametrów życiowych.
- C. wywiad z pacjentem.
- D. analizę dokumentacji.

**Zadanie 4.**

U pacjenta z zaburzeniami psychicznymi opiekun zaobserwował agresję werbalną. W tej sytuacji opiekun powinien

- A. przytakiwać pacjentowi do czasu jego uspokojenia się.
- B. zignorować zachowanie pacjenta poprzez rozmowę z innym pacjentem.
- C. możliwie najgłośniejszym głosem wyrazić komunikat *proszę się natychmiast uspokoić*.
- D. niezbyt głośno komunikować krótkie zdania odnoszące się do aktualnej sytuacji.

### Zadanie 5.

Opiekując się podopieczną z nasilonymi objawami zaćmy opiekun powinien w pierwszej kolejności zwrócić uwagę na zaspokojenie potrzeby

- A. kontaktów interpersonalnych.
- B. bezpieczeństwa fizycznego.
- C. samorealizacji.
- D. afiliacji.

### Zadanie 6.

Podopieczna po złamaniu kości piszczelowej, z założonym opatrunkiem gipsowym, **nie będzie** wymagała pomocy przy

- A. przemieszczaniu się.
- B. korzystaniu z toalety.
- C. przygotowaniu kanapek.
- D. czynnościach higienicznych.

### Zadanie 7.

Podopieczna z zakażeniem dolnego odcinka dróg moczowych, skarży się na pobołowanie w okolicy nadłonowej, pieczenie cewki moczowej i ból w trakcie oddawania moczu. Które z zachowań podopiecznej jest właściwe?

- A. Stosowanie chłodnych kąpielii.
- B. Zwiększenie ilości przyjmowanych płynów.
- C. Zmniejszenie ilości przyjmowanych płynów.
- D. Stosowanie okładów zimnych na okolice podbrzusza.

### Zadanie 8.

Jeżeli podopieczny pozostający w łóżku zjada zbyt małe ilości warzyw, produktów z pełnego przemiału, pije mało wody, to w pierwszej kolejności może dojść u niego do

- A. zaburzeń rytmu serca.
- B. niedrożności jelit.
- C. obrzęków.
- D. zaparć.

### Zadanie 9.

Jednym z podstawowych celów zmiany bielizny pościelowej pacjentowi leżącemu w łóżku jest

- A. zaspokojenie potrzeby czystości i wygody pacjenta.
- B. dbanie o bezpieczeństwo i wygodę pacjenta.
- C. zapobieganie postępowi choroby pacjenta.
- D. zaspokojenie potrzeby afiliacji pacjenta.

**Zadanie 10.**

Dokładne osuszanie skóry w fałdach skórnych pacjenta otyłego ma na celu przede wszystkim

- A. przyspieszenie przemian metabolicznych w tkance podskórnej.
- B. przyspieszenie złuszczenia martwego naskórka.
- C. zapobieganie zakażeniom skóry.
- D. zapobieganie odparzeniu skóry.

**Zadanie 11.**

Krzesło sanitarne wykorzystuje się u osób starszych i niepełnosprawnych przede wszystkim w celu

- A. przemieszczania ich do wanny.
- B. zaspakajania ich potrzeby wydalania.
- C. samodzielnego przemieszczania się do WC.
- D. stabilizacji głowy i tułowia podczas wykonywania toalety ciała.

**Zadanie 12.**

Planując wykonanie toalety porannej u osoby z niepełnosprawnością ruchową opiekun powinien w pierwszej kolejności

- A. ocenić możliwości pacjenta i podjąć decyzję o miejscu wykonania toalety.
- B. skompletować zestaw przyborów do mycia i zawieźć pacjenta do łazienki.
- C. przygotować balkonik umożliwiający pacjentowi przejście do łazienki.
- D. sprawdzić stopień niepełnosprawności pacjenta w dokumentacji.

**Zadanie 13.**

Kompletując zestaw do wykonania toalety wieczornej u starszego, otyłego pacjenta leżącego w łóżku opiekun powinien uwzględnić poszerzenie zestawu

- A. o 70% alkohol etylowy.
- B. o olejek kamforowy.
- C. o Sudocrem.
- D. o Aphtin.

**Zadanie 14.**

Do podstawowych zasad obowiązujących podczas pielęgnacji stóp i paznokci u stóp pacjenta należy

- A. natłuszczenie stóp, a następnie obcięcie paznokci.
- B. namoczenie stóp przed obcięciem paznokci na prosto.
- C. namoczenie stóp przed obcięciem paznokci na okrągło.
- D. ścięcie nożyczkami zrogowaciałych miejsc na stopach przed obcięciem paznokci.

**Zadanie 15.**

Jedną z zasad obowiązujących przy wykonywaniu oklepywania klatki piersiowej u pacjenta jest

- A. podanie pacjentowi środków przeciwbólowych tuż przed rozpoczęciem oklepywania.
- B. rozpoczynanie oklepywania klatki piersiowej pacjenta od jej podstawy.
- C. wykonanie oklepywania przed wykonaniem inhalacji u pacjenta.
- D. wykonanie oklepywania płaską dłońią.

**Zadanie 16.**

Wykonując zgodnie z algorytmem toaletę całego ciała u pacjenta leżącego w łóżku, opiekun powinien w pierwszej kolejności użyć drugiej myjki do umycia

- A. kończyn górnych pacjenta.
- B. kończyn dolnych pacjenta.
- C. pośladków pacjenta.
- D. brzucha pacjenta.

**Zadanie 17.**

Zestaw do wymiany worka na mocz u pacjenta leżącego w łóżku powinien zawierać między innymi

- A. 70% alkohol etylowy.
- B. szare mydło.
- C. cewnik.
- D. zacisk.

**Zadanie 18.**

Zgodnie z algorytmem, w trakcie wykonywania toalety porannej po umyciu zębów, a przed umyciem twarzy chorego leżącego w łóżku, ręcznik należy ułożyć

- A. pod głowę pacjenta.
- B. pod brodą pacjenta.
- C. obok głowy pacjenta.
- D. na klatce piersiowej pacjenta.

**Zadanie 19.**

Do fizycznych środków przeciwzapalnych ciepłych i suchych **nie należy**

- A. termofor.
- B. kataplazm.
- C. okład parafinowy.
- D. poduszka elektryczna.

**Zadanie 20.**

Przygotowując zestaw do zmiany bielizny pościelowej opiekun powinien w pierwszej kolejności

- A. ułożyć pościel w odpowiedniej kolejności na tacy.
- B. udokumentować wykonanie zadania.
- C. założyć rękawiczki jednorazowe.
- D. sprawdzić stan czystej pościeli.

**Zadanie 21.**

Po zdjęciu okładu rozgrzewającego/ciepłego, nałożonego wcześniej na skórę pacjenta, skóra w miejscu okładu powinna być

- A. zimna i wilgotna.
- B. ciepła i wilgotna.
- C. zimna i sucha.
- D. ciepła i sucha.

**Zadanie 22.**

W przypadku pojawienia się na skórze pacjenta unieruchomionego w łóżku zaczerwienienia w okolicy krętarza większego, opiekun powinien zgodnie z procedurą wykonać zmianę pozycji pacjenta oraz

- A. założyć okład zimny z Altacetu.
- B. zastosować materac przeciwodleżynowy.
- C. założyć okład pod ceratką ze spirytusem.
- D. przemyć zaczerwienioną skórę wodą utlenioną.

**Zadanie 23.**

Pacjenta przebywającego drugą dobę na oddziale neurologicznym z powodu udaru mózgu, z niedowładem połowicznym lewostronnym, należy układać w łóżku

- A. wyłącznie na boku prawym z kończyną górną lewą ułożoną pod poduszką.
- B. wyłącznie na boku lewym z kończyną górną lewą ułożoną wzdłuż tułowia.
- C. na obu bokach: prawym i lewym, z głową uniesioną poniżej 30 stopni.
- D. ułożenie na plecach, z głową uniesioną powyżej 30 stopni.

**Zadanie 24.**

Opiekun medyczny, na zlecenie lekarza, układa wyżej kończynę dolną pacjenta na szynie Browna w celu

- A. zapobiegania odleżynom u pacjenta.
- B. poprawy krążenia żylnego u pacjenta.
- C. poprawy pracy mięśni szkieletowych.
- D. zapobiegania przykurczom w kończynie dolnej.

**Zadanie 25.**

U podopiecznego chorującego na padaczkę wystąpił napad toniczno-kloniczny. Które z zachowań podczas udzielania pierwszej pomocy jest **niewłaściwe**?

- A. Podłożenie pod głowę podopiecznego zwiniętej bluzy.
- B. Rozluźnienie ubrania wokół szyi podopiecznego.
- C. Włożenie szpatułki między zęby podopiecznego.
- D. Zabezpieczenie podopiecznego przed urazem.

**Zadanie 26.**

Przed przystąpieniem do wykonania toalety jamy ustnej u chorego leżącego, u którego występują zmiany w obrębie błony śluzowej policzków, opiekun powinien

- A. wyparzyć szczoteczkę do zębów.
- B. zdezynfekować kwaczyki i szpatułki.
- C. sprawdzić zlecenie lekarskie/pielęgniarskie.
- D. przygotować wyciąg z lipy do płukania jamy ustnej.

**Zadanie 27.**

Którą z informacji opiekun powinien przekazać pielęgniarce?

- A. Pacjentka po wstaniu z łóżka skarży się na zawroty głowy.
- B. Pacjentka obraziła się na sąsiadkę z sali.
- C. Pacjentka śpi mimo podanego obiadu.
- D. Pacjentka sprawnie się porusza.

**Zadanie 28.**

Podstawowym prawem pacjenta, korzystającego ze świadczeń medycznych, jest prawo do

- A. pobytu w szpitalu w przypadku każdej choroby.
- B. informacji o planowanym leczeniu i o pielęgnacji.
- C. ulgi na płatne procedury medyczne i pobyt w sanatorium.
- D. zniżki na wszystkie leki przepisane przez lekarza prowadzącego.

**Zadanie 29.**

Podopieczny od niedawna używa ruchomej protezy zębowej. Opiekun w ramach edukacji w zakresie dbania o higienę jamy ustnej i protezy, powinien zwrócić uwagę, aby podopieczny

- A. nie trzymał protezy w szklance z wodą.
- B. nie używał wody z kranu do płukania protezy.
- C. nie wyjmował protezy z jamy ustnej podczas jej mycia.
- D. nie wyjmował protezy z jamy ustnej częściej niż co 2 dni.

**Zadanie 30.**

Przemieszczenie pacjenta leżącego z łóżka na wózek leżący należy wykonać przy użyciu

- A. pionizatora medycznego.
- B. drabinki przyłóżkowej.
- C. krążka do obracania.
- D. maty ślizgowej.

**Zadanie 31.**

Opiekując się w domu podopiecznym, który do przemieszczania się używa wózka inwalidzkiego opiekun powinien w pierwszej kolejności

- A. usunąć wszelkie dywaniki z podłogi.
- B. ułatwić podopiecznemu wchodzenie do wanny.
- C. zabezpieczyć ściany przed uszkodzeniem przez wózek.
- D. zastosować podnośnik do przenoszenia podopiecznego.

**Zadanie 32.**

Pacjent z objawami demencji przebywa w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym w pokoju dwuosobowym. W celu podtrzymania jego sprawności intelektualnej opiekun powinien mu zaproponować

- A. wspólny spacer po okolicy.
- B. wspólne rozwiązywanie łamiągówek.
- C. obejrzenie programu rozrywkowego z innymi podopiecznymi.
- D. przygotowanie kolorowych kanapek razem ze współlokatorem.

**Zadanie 33.**

Przed podaniem pierwszego posiłku nowo przyjętemu pacjentowi opiekun powinien przede wszystkim

- A. nalać herbaty do kubka.
- B. pomóc pacjentowi umyć ręce.
- C. sprawdzić rodzaj zleconej diety.
- D. posadzić pacjenta w pozycji wysokiej.

**Zadanie 34.**

Pacjentka z reumatoidalnym zapaleniem stawów i zaburzeniami pamięci krótkotrwałej została przyjęta na oddział rehabilitacji. W celu udzielenia pomocy pacjentce w procesie adaptacji opiekun powinien w pierwszej kolejności

- A. wyznaczyć jej godziny poszczególnych zabiegów rehabilitacyjnych i zapisać je na kartce.
- B. zapoznać ją z topografią oddziału, zapisać godzinowy rozkład dnia i dać mapkę oddziału.
- C. zapoznać ją z całym personelem placówki i zapisać na kartce nazwisko lekarza prowadzącego.
- D. przedstawić jej pacjentów na oddziale, zapisać ich imiona i wskazać drogę do gabinetu zabiegowego.

**Zadanie 35.**

55-letniej podopiecznej z nadciśnieniem tętniczym i niewielkim stopniem otyłości, jako formę aktywności ruchowej należy zaproponować

- A. ćwiczenia na siłowni.
- B. ćwiczenia bierne.
- C. nordic walking.
- D. aerobik.

**Zadanie 36.**

Po zakończonych czynnościach pielęgnacyjnych rękawice jednorazowe opiekun powinien wrzucić do worka koloru

- A. żółtego.
- B. czarnego.
- C. czerwonego.
- D. niebieskiego.

**Zadanie 37.**

Po wykonaniu toalety porannej szczoteczkę do zębów pacjenta opiekun powinien

- A. dokładnie spłukać wodą i pozostawić do wyschnięcia.
- B. dokładnie spłukać wodą, a następnie zanurzyć w środku do pędzlowania jamy ustnej.
- C. zanurzyć w roztworze chemicznego środka dezynfekującego i pozostawić do wyschnięcia.
- D. spryskać alkoholowym preparatem do dezynfekcji w sprayu, po wyschnięciu spłukać wodą.



### **Zadanie 38.**

Podopieczna, której stan pogorszył się znacznie w ciągu kilku tygodni, zadała opiekunowi pytanie *Czy mam raka?* W tej sytuacji opiekun powinien

- A. stwierdzić, że na pewno nie, a jej stan wynika z chwilowego pogorszenia zdrowia.
- B. jak najszybciej zmienić temat, udając, że pytania nie było.
- C. podkreślić, że na takie pytanie odpowie tylko lekarz.
- D. odpowiedzieć, jeśli to zgodne z prawdą, że ma raka.

### **Zadanie 39.**

W celu ułatwienia samodzielności w wykonywaniu czynności dnia codziennego podopiecznej po niedawnej utracie wzroku należy w pierwszej kolejności

- A. nauczyć ją alfabetu Braille'a.
- B. ustalić stałe miejsce dla sprzętów oraz rzeczy osobistych.
- C. przeprowadzić trening poruszania się z psem przewodnikiem.
- D. zakupić sztucce i szczotki do zębów z pogrubionymi trzonami.

### **Zadanie 40.**

Odpady medyczne o ostrych końcach lub krawędziach należy

- A. wrzucać do grubszych worków koloru żółtego.
- B. umieszczać w sztywnych pojemnikach jednorazowego użycia.
- C. umieszczać w metalowych pojemnikach wielokrotnego użycia.
- D. wrzucać do grubszych worków koloru czerwonego umieszczonych na stelażach.